

Seksuologische aspecten van stomazorg

Auteur: R. van Lunsen

Vertaald/bijgewerkt:

Nieuwsbrief: 2001

Pagina: 17

Jaargang: 17

Nummer: 5, congresnummer

Toestemming:

Illustraties:

Bijzonderheden: Voordracht gehouden tijdens WCS congres "Voor elke wond een teamverband" d.d. 6 en 7 november 2001

Kernwoorden: stoma sex sexuologie psychologie psycho-sociaal abstract

Literatuur:

Abstract

Er zijn diverse redenen om bij patiënten met een stoma het onderwerp seksualiteit actief ter sprake te brengen.

Seksualiteit is een aspect van kwaliteit van leven dat, tot op zekere hoogte leeftijdsafhankelijk, voor de meeste mannen en vrouwen mede bepalend is voor welbevinden. Zowel op lichamelijk als op psychisch en relationeel niveau kan het hebben van een stoma gevolgen hebben voor seksualiteitsbeleving en/of seksueel functioneren. De lichamelijke gevolgen zijn afhankelijk van de onderliggende ziekte -de aanleiding voor het stoma- en van de aard van het stoma.

De psychische en relationele gevolgen zijn individueel sterk wisselend en o.a. afhankelijk van het vermogen van de patiënt en diens partner om zich aan een nieuwe situatie aan te passen en te communiceren over gevoelens van angst, schaamte, onzekerheid.

Veel patiënten vinden het moeilijk om over hun seksualiteit te praten, zeker als er problemen zijn. Alleen een actieve opstelling van de hulpverlener- arts of stomaverpleegkundige- zal patiënten er toe brengen de eigen vragen, zorgen of problemen naar voren te brengen. De hulpverlener moet zich daarom enige basale seksuologische kennis eigen maken, want voor de meeste hulpverleners is het praten over seks een vaardigheid die geleerd moet worden.

Een tweede aspect dat in de stomazorg onderbelicht is, is dat patiënten met obstructieve mictie en/of defaecatieproblemen die zo ernstig zijn dat dit uiteindelijk leidt tot het aanleggen van een stoma, vaak klachten ontwikkelen op basis van een bekkenbodempdisfunctie -de hypertone of overactieve bekkenbodemp- die in de overgrote meerderheid van de gevallen (60-80%) is gerelateerd aan traumatische (seksuele) ervaringen in het verleden, waarmee in de benadering van deze patiënten op z'n minst rekening gehouden dient te worden. Bij deze groep patiënten behoort het inwinnen van een advies van een terzake deskundig seksuoloog tot de minimaal vereiste zorg.

In richtlijnen rond ketenzorg voor stomapatiënten dient opgenomen te worden dat er wordt geïnformeerd naar mogelijke vragen of problemen op seksueel gebied en naar mogelijke traumatische seksuele ervaringen in het verleden.

**Dr. R. van Lunsen, arts-sexuoloog NVVS AMC te
Amsterdam**